

baptist.dk

2

På vandring

2023

Indhold – På vandring

3 Vandringerne

– leder

4 Skal jeg lyse for dig?

– om Kirsten Niensens tur på Caminoen

6 Viborg – den gamle pilgrimsby

– det jyske pilgrimscentrum

8 Pilgrimsvandring og økumeni

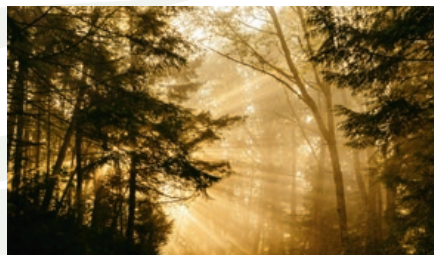
– pilgrimsvandring, historie og fornyelse

10 En græsrodsbevægelse, som vokser nedefra

– udvikling af moderne pilgrimsvandring i Danmark

13 En vandring i tro

– portræt af Jakob Martens

16 Puljer ressourcer for at få bedre gudstjenester

– et menighedssamarbejde

20 Også på denne klippe

– serie om menigheder

22 Vejen til integration, nyt demokrati og børneinstitutioner

– en ny danskers blik på Danmark

24 Velkommen til årets sommerstævne

– gode oplevelser venter

26 BASIS

– en trosrejse i godt selskab

27 Navne

28 Fordi jeg tror

– Heine Grünewald fortæller

29 Ungdomsarbejdet er ramt af senfølger

– corona spøger stadig

32 Ny webredaktør i BaptistKirken

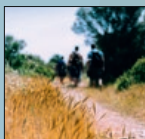
– portræt af Henrik Andersen

34 Stærke og modige kvinder

– Ngirankugire hjælper unge mødre

36 Tiramisú og tro

– klumme

[📷] Angelo Pantazis
– Unsplash

Udgivet af Baptistkirken i Danmark
Nummer 2, 2023 – 170. årgang

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 3: 14. juli. Deadline 8. maj
Nr. 4: 13. oktober. Deadline 14. august
Nr. 5: 15. december. Deadline 16. oktober

baptist.dk kan læses på www.baptist.dk.
Følg også bladet på Facebook.

Bladet kan modtages som lydfiler på CD ved henvendelse til Sekretariatet.

Redaktion

Hanne Kiel, ansvarshavende redaktør
tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com
Vibeke Dalsgaard, tlf. 2262 8839, vibekekd@baptist.dk
Jamie Cunningham,
tlf. 6089 1441, jamielynn.cunningham@yahoo.com
Lone Møller-Hansen, tlf. 2347 4015, lm-h@outlook.dk
Renathe Zimmermann,
tlf. 6165 2656, renathezimmermann@gmail.com
Gitte Elleby, redaktionssekretær
tlf. 2299 0424, gitte@baptistkirken.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven på CD: Ole Engel

Vandringerne

Der siges, at Caminoen ikke giver, hvad man forventer, men det man har brug for. Mon ikke det gælder hver gang, man ærligt og åbent søger Gud?»

[≡] Renathe Zimmermann

[📷] Angelo Pantazis – Unsplash

Et ben foran det andet. Uden tanke på andet end øjeblikket. En frigørelse fra hverdagens gøremål. Naturen fylder dig med sanseindtryk. Måske kommer lovsang og gode tanker til dig. Måske viser Gud sig i den drueklase, der ligger – efterladt af en pilgrim, der havde for meget – til dig, der var ved at blive for trætt.

De seneste ca. 20 år er det atter blevet moderne at pakke ryksækken og iføre sig vandrestøvler for at tage på pilgrimsvandring. Ligesom det blev for 2000 år siden, hvor man gik til de steder, hvor Jesus var eller havde været, eller senere da man gik til steder, hvor relikvierne blev opbevaret. Mennesket har søgt og søger stadig efter svar på, hvem vi er, hvem Gud er, og hvordan Han møder os.

Refleksionen

Caminoen er kendt og populær, men pilgrimsvandring kan gås mange steder og på mange måder. Et sted i bladet står

der: »Den vigtigste afstand på en pilgrimsvandring er 30 centimeter. Afstanden fra hovedet til hjertet. Når hjertets rørelser møder hovedets eftertænksomhed, er man for alvor pilgrim – uanset om man går eller står stille.«

Fire kvinder tager på kursus for at lade sig udfordre i deres tro og i deres evne til at formidle den. To unge rejser til Rwanda for at fortælle om baptistkirkens projekter, og menigheder fra forskellige kirkesamfund planlægger gudstjenesteserier eller udvikler et fællesskab omkring pilgrimsvandring. Det handler om at være sammen på en vandring, hvor Gud, livet og verden opleves fra nye vinkler. Gennem refleksioner findes der nye indsigter og nye veje at gå.

I dette blad skriver vi om pilgrimshistorie og menneskers vandring på forskellige måder. Bliv inspireret og fat mod. Alle kan være med, for pilgrimsvandring handler ikke om at præstere.

Grafisk design: pedersen & pedersen
Trykkeri: Jørn Thomsen Elbo
Oplag: 2.800

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og kan sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.

Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Baptistkirken i Danmarks eller redaktionens holdning. Idéer, artikelforslag og digitale billeder modtages gerne.

Baptistkirken i Danmark
Sekretariatet
Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708 – mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptistkirken.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed.
Dødsfald og nye medlemmer indberettes til Sekretariatet.

Gaver til baptist.dk: Kan indbetales på 3201 10042879 eller MobilePay 90519 mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

Skal jeg lyse for dig?

Da jeg den 1. september 2022 sluttede på arbejdsmarkedet, skulle der ske noget. Beslutningen om at holde op var rigtig, og overgangen til et nyt livsafsnit skulle markeres.

[≡] Kirsten Nielsen

[📷] Private

Jeg valgte at gå en god bid af *Camino Francés* for at lægge arbejdslivet fra mig, og jeg begyndte vandringsen i Burgos, 483 km fra målet, Santiago de Compostela.

Det var mit eget projekt, og først sent i planlægningen fik min mand mulighed for at tage en uges ferie og dermed begynde sammen med mig. Det var godt at være to i starten, så vi sammen kunne finde ud af,

hvordan det hele fungerede, men da jeg blev alene, kom jeg lettere i snak med andre, og nogle af de samtaler var hele turen værd.

Det man har brug for

Man siger, at Caminoen ikke giver, hvad man forventer, men i stedet det, man har brug for. Det kom til at passe flere gange, bl.a. den dag, hvor jeg skulle overnatte i en by, hvor det kun var muligt at få en overkøje i en seng midt på gulvet. Det havde jeg hidtil undgået. Jeg stod vel og så lidt beklemt ud, da det hele pludselig løste sig, og jeg blev tilbudt et dejligt og billigt

værelse med eget bad – en udsøgt luksus på sådan en tur.

Gensidig omsorg

I det hele taget var imødekommenheden og hjælpsomheden enestående. Folk trådte til side for hinanden, gav en hånd og inkluderede hinanden. Jeg oplevede det på en særlig

»» *Man siger, at Caminoen ikke giver, hvad man forventer, men i stedet det, man har brug for.* ««

» På Caminoen føler man sig tryk, og kan tillade sig at være det. «

måde en tidlig morgen, hvor jeg var stået op, inden det blev lyst. Jeg havde overnattet i en by, der lå højt hævet over en flod, og for at komme videre skulle man ned ad en lang stejl stentrappe. Denne morgen blev jeg mødt af en mur af tæt tåge.

Jeg står øverst på trappen og fumler lidt med at få tændt min pandelampe. Hen til mig træder en amerikansk kvinde, med ordene: »Skal jeg lyse for dig?« Nede ved floden slutter en colombiansk kvinde sig til os. Vi tre følges ad op og op og op igennem tågen og mørket. En meget vanskelig tur jeg ikke gerne havde taget alene.

På Caminoen føler man sig tryk – og kan tillade sig at være det. Man hører ikke om overfald, tyverier og lignende. De to kvinder fortalte på vejen op, at det i deres hjemlande ville være helt utænkeligt at gå sådan en tur alene. De ville som kvinder være alt for udsatte for overfald. Jeg ville godt turde det i mit land.

En pause fra hverdagen

Caminoen indbyder i al sin enkelthed til at sætte det ene ben foran det andet, mens man holder en pause fra hverdagen og giver sig tid til at tænke. I den proces lærte jeg noget lige så enkelt, nemlig, at det er dejligt at kunne selv, og at ingen skal bære mine byrder, hvis jeg godt selv kan. Otte kilo på ryggen er ikke meget, men det er berigende at finde ud af, hvor lidt man kan nøjes med og stadigvæk have det fint.

Jeg oplevede også, hvor meningsfyldt det er at tale med mennesker fra hele verden og se alt det, vi kan være fælles om. På trods af at jeg var ældre end de fleste på ruten, var min byrde let at bære i forhold til de mange, der går Caminoen, fordi livet har ramt dem ubarmhertigt. At stoppe med arbejdslivet er bare overgang til en ny virkelighed.

Skal jeg lyse for dig?

Ordene: »Skal jeg lyse for dig?« fik en særlig betydning for mig både den pågældende morgen og videre hen. Når jeg tidligt om morgenen gik i mørket med min pandelampe

tændt, hørte jeg, hvordan dagen begyndte, og jeg oplevede de smukkeste solopgange – hver dag lidt smukkere end dagen før.

Lidt senere på dagen gik jeg og hørte gode romaner, og inden jeg skulle sove, hørte jeg tit Arne Andreasens smukke salmer. Især salmen: »Må Herren lyse for din fod, blev min! Den er som skabt til vandring og meditation. Ordene er ren velsignelse, men nyd også gerne hans melodi og Janne Winds dejlige stemme.

Må Herren lyse for din fod, så du kan finde frem,

og må vinden være varm og god, må vejen være nem.

Og må Herren give kraft på ny, når du er uden mod.

Må dit mørke blive morgengry med lys i overflod.

Kirsten Nielsen

- uddannet som lærer og uddannelsesvejleder
- ansat på Tølløse Privat- og Efterskole i 34 år
- formand for menighedsrådet i Tølløse Baptistmenighed

Vandreruten, som Hærvejen er en del af, er markeret med Olavskorset, hvor ruten går mod Nidarosdomen i Trondheim, Norge, medens Jakobsmuslingen smykker pælene mod apostlen Jakobs grav i Santiago, Spanien.

Viborg – den gamle pilgrimsby

Hærvejens hovedby er det jyske pilgrimscentrum

[≡] Lone Møller-Hansen

[📷] Private

280 km er der til Padborg ad Hærvejen, når man starter i Viborg. Til fods. Man kan også starte i Hirtshals eller i Frederikshavn. Viborg er i alle tilfælde et knudepunkt på den gamle pilgrimsrute igennem Jylland. Ruten begynder i Nidaros i Nordnorge eller i Vadstena i Sverige – og går sydpå til Rom, Jerusalem eller Santiago de Compostela i Spanien.

Omkring årtusindskiftet genopdagede danskerne det at være pilgrim. Flere fik store

åndelige oplevelser ved at vandre, især blev Caminoen i Nordspanien igen populær.

Langs den jyske højderyg

Fra middelalderen var Viborg et centrum for pilgrimme. Dengang var det besværligt og farligt at rejse indenlands. Den jyske højderyg var det sted, hvor man lettest kunne færdes. Der var færrest vandløb, fordi det var her de udsprang. Her opstod Hærvejen, som førte mennesker både ind i og ud af Danmark.

De nye pilgrimme stiftede Viborg Pilgrimscentrum i 2004. Psykolog Ulla Kobberup var én af dem, der fik store oplevelser på Caminoen, som hun gerne ville dele med

andre. Hun har gået Caminoen mange gange. Hun betegner sig selv som søgende: »Jeg taler bedst med Vorherre ude på vejen«, har hun sagt, når hun bliver inviteret ind i noget kirkeligt, hos fx baptisterne.

Herberg langs Hærvejen

Hun fortæller: »Et folkekirkemedlem i sognet, Kis Bødker, pakkede sin te-kurv og gik op til

» Omkring årtusindskiftet genopdagede danskerne det at være pilgrim. Flere fik store åndelige oplevelser ved at vandre. «

»Vi mente, at vi var en gave til kirken, og det er pilgrimsbevægelsen også endt med at blive!«

domprovst Arndt Jessen Hansen og foreslog, at vi i Viborg skulle have noget, som lignede Vadstena, det svenske pilgrimscentrum, hvor hun lige havde været. Og det var han med på!«

De var en broget forsamling; en katolik, baptistpræsten Poul Asger Beck og bl.a. Ulla Kobberup. Nogle var nye i troen og andre kirkevante.

I dag holder Viborg Pilgrimscentrum til i biblioteket og arrangerer bl.a. en månedlig pilgrimsvandring. Det er blevet en selvstændig forening, der hver sommer er værter på det første herberg mod syd ad Hærvejen, ved Hald Hovedgård. Et herberg blandt flere, som er blevet til i samarbejdet med pilgrimspræsten Elisabeth Lidell og hendes mand arkitekten Andreas Blinkenberg. Ulla Kobberup siger: »Vi mente, at vi var en gave til kirken, og det er pilgrimsbevægelsen også endt med at blive!«

»Herberget« i Viborg

I 2017 blev overnatningsstedet »Herberget« indviet. Det drives af foreningen Viborg Pilgrimshus, støttet af Viborg Domprovsti og Viborg Kommune. Viborg Stifts pilgrimsudvalg har medlemmer fra hele stiftet, og Christian Kjær Bjerre har været ansat som pilgrimspræst siden 2018.

Han fortæller, at pilgrimsvandring i Viborg er meget mere end de aktiviteter, som arrangeres af Viborg Pilgrimscentrum og Viborg Stifts pilgrimsudvalg. I Viborg arrangerer sognepræst Karen Stubkjær fx hver anden fredag morgen pilgrimsvandring omkring Sønderød. Der er pilgrimsvandring i forbindelse med hærvejsmarchen sidste weekend i juni hvert år. Han arrangerer selv flere pilgrimsvandring og tager imod pilgrimme, som efter flere dages vandring ankommer til Viborg Domkirke. Han arbejder også med den indre pilgrimsvandring som åndelig vejledning og åndelig medvandring. Han har kombineret de to ting gennem bibelmeditation i domkirkens krypt efterfulgt af pilgrimsvandring langs Sønderød i Viborg.

Ulla Kobberup var med fra starten af Viborg Pilgrimscentrum.

»Pilgrimsvandring er andet end en ekstrem-sport og stor prøvelse over flere uger på Caminoen. Pilgrimsbilledet er en af de bedste måder at forklare, hvad det kan betyde at være kristen. Den vigtigste afstand på en pilgrimsvandring er 30 centimeter. Afstanden fra hovedet til hjertet. Når hjertets rørelser møder hovedets eftertænksomhed, er man for alvor pilgrim – uanset om man går eller står stille.«

Få mere at vide

- om Viborg Pilgrimscentrum, se www.viborgpilgrimscentrum.dk
- om »Herberget«, se www.viborgdomkirke.dk
- se også www.viborgstift.dk

Christian Kjær Bjerre er pilgrimspræst i Viborg Stift.

Pilgrimsvandring og økumeni

Pilgrimstanken går tilbage til Det Nye Testamente, hvor forestillingen om, at den kristne er en fremmed og udlænding i verden, dukker op i blandt andet Første Peters Brev kap. 2, vers 11-12.

[≡] Peter Lodberg

[📷] Unsplash

I den latinske bibeloversættelse *Vulgata* møder vi ordet *fremmed* i ordet *peregrini*, der er forudsætning for det danske ord *pilgrim*. I det tidlige Romerrige (30 f.Kr. – 212 e.Kr.) var en *pregrius* en fri lokal undersåt, som ikke var romersk borger.

Fri og fremmed på jord

I de første kristne menigheder opstår på den baggrund opfattelsen af, at den kristne er

en fri person i forhold til myndighederne, og at man finder sin sande identitet som en fremmed på jorden, når man forlader det kendte og begiver sig ud i det fremmede.

Den kristnes rejse mod et pilgrimsmaal på jorden bliver en foregribelse af den endelige rejse mod gudsriget. Den jordiske pilgrimsrejse går derfor til de steder, hvor Jesus selv opholdt sig, eller hvor der er levn

»» Der bliver skabt en fælles trospraksis, når man går sammen, oplever det samme og kan reflektere sammen. ««

efter ham, så det bliver muligt at komme i direkte kontakt med ham og det hellige.

Hellige rejsemål

Ikke mindst kejser Konstantins mor dronning Helena bidrog i 300-tallet til at materialisere pilgrimstanken, da hun foranledigede, at der blev bygget kirker i Jerusalem og Betlehem, som hun opfordrede til, at man besøgte på sin pilgrimsfærd. I Jerusalem blev der bygget en kirke, hvor Jesus var blevet korsfæstet og opstod, og i Betlehem blev der bygget en kirke over den grotte, som traditionen havde udpeget som Jesus' fødested.

I Middelalderen er et yndet rejsemål de steder, hvor der er genstande, de såkaldte relikvier, der er knyttet til Jesus og de helgener, der på en særlig måde repræsenterer det guddommelige nærvær.

Pilgrimsvandring – en levende tradition

Den ortodokse kirke og den katolske kirke har holdt pilgrimstanken og dens praksis med at tage på pilgrimsvandring levende gennem århundreder. I de protestantiske kirker har ikke mindst den engelske baptistprædikant John Bunyans bog – *The Pilgrim's Progress* fra 1678¹ – haft stor indflydelse som én af de mest udbredte andagtsbøger.

Bogen underbygger følelsen af at være en fremmed, der i verden er på vej mod den evige salighed. Det gælder om at forsage verden for at gøre sig klar til den endelige forløsning og udfrielse fra verden for at kunne finde hvile hos Gud.

På tværs af kirkerne

Pilgrimstanken er blevet opfattet forskelligt i kirkesamfundene, men i dag sker der en interessant og nødvendig nyfortolkning af dens teologi og praksis. Det sker i et

Peter Lodberg

- Formand for Folkekirkens Mellemkirkelige Råd 2022-
- Lektor og professor ved Det Teologiske Fakultet, Afdeling for Systematisk Teologi, sektion for Missionsteologi og Økumenisk Teologi 1996-
- Afdelingsleder ved Afdeling for Teologi, Institut for Kultur og Samfund 2012-15
- Dr.theol. 2010
- Generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp 2002-04
- Generalsekretær i Det økumeniske Fællesråd 1985-89

»» *Undervejs sker der en koncentration om, hvad der er vigtigt i tilværelsen.* ««

fællesskab mellem kristne fra de forskellige kirkesamfund.

Grundtanken er at være på vej sammen i et fællesskab, der nok vedkender sig forskellene mellem kirkesamfundene, men ikke lader sig stoppe af de teologiske og historiske konflikter. Fælles bønner ser dagens lys, og vi opdager, at vi kan lære nye og gamle salmer i fællesskab. Der læses undervejs fra Bibelen, som er fælles for alle kristne, selvom der godt kan være forskel på oversættelserne. Der bliver skabt en fælles trospraksis, når man går sammen, oplever det samme og kan reflektere sammen.

Målet for pilgrimsvandringen kan være kirker eller hellige steder. Undervejs sker der en koncentration om, hvad der er vigtigt i tilværelsen. I den forstand er der fortsat et element af forsagelse i pilgrimsvandringen. Men i forhold til Bunyan er der en fornyet opmærksomhed på at være taknemlig over for skaberværket og en indbygget opfordring til at tage vare på naturen til bedste for vores efterkommere.

Pilgrimsvandring giver økumenien liv og en fælles retning med respekt for, at vi bringer vores forskellige traditioner i spil.

1 *The Pilgrim's Progress* udkom i adskillige danske udgaver i de følgende århundreder, bl.a. med titlen *En pilgrims vandring*.

En græsrodsbevægelse, som vokser nedefra

At vandre som pilgrim er populært, og mange kirker arrangerer vandringer – men det er ikke længe siden, interessen begyndte at spire.

[≡] Elizabeth Knox-Seith, sognepræst og pilgrims- og turistpræst

[📷] Private

slutningen af 1990'erne begyndte
interessen for pilgrimstanken at vokse i
Skandinavien. Vadstena Pilgrimscentrum blev
oprettet i Sverige – og interessen begyndte
at spire frem især omkring Nidaros-domen

i Norge. Begge steder var gamle nordiske pilgrims-
mål.

I Vadstena skabte historierne om den hellige
Birgitta i middelalderen grobund for valfar-
terne. I Nidaros var det fortællingerne om den
hellige Olav, der kendes som grundlægger af
Norge som nation. Da interessen for pilgrims-
spiritualiteten begyndte at vokse igen, blev de
to nordiske helligsteder vigtige nye fora, og det
blev oplagt at åbne pilgrimscentre der.

Pilgrimscenter i Viborg

I Danmark har den stærke lutherske tradition
stort set udryddet interessen for lokale hel-
gener, men rundt omkring i landet begyndte
interessen for de nordiske pilgrimsinitiativer
dog at pible frem. Flere tog på besøg i Vad-
stena og Trondheim og kom inspirerede hjem.
En mindre gruppe af pilgrimsinteresserede
begyndte at mødes i Løgumkloster, og i Viborg
spirede tanken om at skabe et lille pilgrims-
centrum.

Viborg ligger som hoveddestination på
Hærvejen, og det var derfor oplagt at have et
lille sted, hvor man kunne modtage de mange
vandrende, der kom sydfra, eller hvorfra man

kunne vejlede og
udsende dem, der
skulle vandre fra
Viborg og sydover.

En lille gruppe
kvinder kontaktede
domprovsten, og det
resulterede i, at et
lille forhus knyttet til
domprovstegården

»» Gennem et stort
netværksarbejde lykkedes det at
skabe gode overnatningsmuligheder
langs hærvejen. ««

blev indrettet som pilgrimssted. Herfra
voksede pilgrimsbevægelsen, og foreningen
Viborg Pilgrimscentrum fik sin første større
opgave. Man var bl.a. optaget af at afdække
historien om Sankt Kjeld, der var en lokal
helgen fra Viborg, og det lykkedes gennem
tiden at samle meget værdifuldt materiale
om en ellers ret ukendt side af dansk
helgenhistorie.

Herberger langs Hærvejen

Sideløbende arbejdede man med at udvikle
Herberger langs Hærvejen ved en hjælp af en
række interregionale fonde, der understøt-
tede turisme-udviklingen. Arkitekt Andreas
Blinkenberg i samarbejde med pilgrimspræst
Elisabeth Lidell fik ideen, og gennem et stort
netværksarbejde lykkedes det at skabe gode
overnatningsmuligheder langs hærvejen, især
stillede gårde undervejs fx staldbygninger til
rådighed. Via fonde blev der skaffet penge til
at renovere bygningerne, og de enkelte ejere
forpligtede sig til i løbet af en 10-årig periode
at holde herbergerne åbne forår, sommer og
efterår.

Landsdækkende pilgrimsruter

I Løgumkloster udviklede pionéren Jens
Kristian Krarup konceptet *Klosterruten*, der

»» Klosterruten ... skulle gå gennem
hele Danmark til væsentlige kultur-
og klosterdestinationer. ««

→ skulle gå gennem hele Danmark til væsentlige kultur- og klosterdestinationer. Det blev til et livsværk, udfoldet i ti grundige guidebøger, der i høj grad var med til at danne rygraden i den danske pilgrimsbevægelse. Efterhånden som den 2300 kilometer lange rute blev til og blev beskrevet, forbandt den alle dele af landet.

Også Santiago-foreningen, der er landets største pilgrimsforening, har gjort en stor indsats. De har planlagt og afmærket *Den Danske Pilgrimsrute*, der ligesom Klosterruten går gennem det meste af landet, bare med en anden og mere enkel ruteføring.

Pilgrimsforeninger

Santiago-foreningen har primært hentet sine medlemmer blandt vandrende, der har gået til Santiago de Compostela. Da interessen for at vandre på de franske, portugisiske og spanske ruter stadig er stor, har denne forening en væsentlig betydning som aktør. Spredt i landet findes diverse *lokale pilgrimsforeninger*

og -grupper – bl.a. i Nordjylland, Sønderjylland, Fyn, København og Roskilde.

Pilgrimspræster

Pilgrimsbevægelsen består primært af lægfolk, men ganske få præster er ansat af stifterne til at arbejde – i det mindste på deltid – mere grundigt med pilgrimsarbejdet. Viborg var først til at oprette en stilling som pilgrimspræst, og siden fulgte Aarhus, så Lolland-Falster, og til slut Roskilde Stift.

»» *Den Danske Pilgrimsrute går ligesom Klosterruten gennem det meste af landet, bare med en anden og mere enkel ruteføring.* ««

De fire stifter er i dag fortsat de mest engagerede, men mange præster også andre steder har taget pilgrimsarbejdet til sig som en måde at danne menighed på. Det bedste og tidligste eksempel er nok menigheden i Bellahøj i København, hvor en af de tidlige pionerer, sognepræst Peter Møller Jensen, gik aktivt i gang med at gøre pilgrimsarbejdet til en del af menighedens liv og vækst. Bellahøj menighed ses stadig aktivt vandrende ude på Klosterruten, ofte flere gange om året, og efterhånden tager flere og flere præster denne inspiration op.

Der er ingen tvivl om, at pilgrimsbevægelsen er kommet for at blive – også selvom vejene indimellem har været snørklede og kringlede, fulde af forhindringer undervejs, som altid på enhver klassisk pilgrimsvej.

Mere viden:

- Elizabeth Knox-Seith: »Den bevægelige spiritualitet – Pilgrimsvandring som opdagelsesrejse«, Eksistensen, 2019,
- www.klosterruten.dk
- www.santiagopilgrimme.dk
- www.viborgstift.dk/pilgrim
- www.pilgrimmoen.dk/
- www.pilgrimsvandring.dk
- nidarospilegrimsgard.no

En vandring i tro

Jakob Martens, 33 år og ny børne- og ungdomsmedarbejder i Bethelkirken, har fået kirkeliv, spejderliv og tjeneste ind med modernælken.

[≡] Renathe Zimmermann

[📷] Private

Jakob Martens familie har været baptister i flere generationer på både fars og mors side, og det har været lige så naturligt for Jakob at deltage i kirkens liv, som at spille bold på gårdspladsen.

Jakob tjente som dreng med sin far, når der skulle laves noget praktisk omkring kirken i Nørresundby. Kirken var et godt sted at søge til. »Mine forældre syntes, det var ok at bestemme over det meste af børnenes liv, og derfor var spejder og kirke helt obligatoriske aktiviteter. Fra 3.-4. klasse måtte vi gerne gå til fritidsaktiviteter, så længe vi kunne transportere os selv. Jeg har altid været aktiv«.

Oplært som spejder

Som 13-årig bliver Jakob spejderfører. »Det meste af min kunnen har jeg fra spejderarbejdet. Det har altid været sjovt. Det er helt klart Mettes og mit fundament for at tjene på det niveau, vi gør i dag. Det var herigennem, at troen gav mening for mig.« Jakob har været på

en vandring, han ikke havde forestillet sig og tjener stadig, men nu på andre vilkår: »Jeg brænder for, at mennesker, der ikke kender Jesus, kommer til det. Det er en større værdi end de tomme kalorier, denne verden jagter!«

Del af menigheden uden at kunne tjene?

Jakob var bager og konditor og arbejdede hårdt og ambitiøst, stiftede familie og brugte sammen med sin Mette al fritid i kirken med spejderarbejde og teenage- og ungdomsarbejde. Børnene begyndte at komme, og Mette holdt lidt pause fra kirkearbejdet, mens Jakob fortsatte, indtil en arbejdsrelateret sygdom pga. stress satte ham på en tvungen pause – også fra det frivillige arbejde. »Man kan ikke have så stort

»Gud sagde til mig, at jeg kunne mere end at bage.«

et aktivitetsniveau, når man har to børn. Men hvordan være en del af en kirke uden at kunne tjene?« Jakob fik god hjælp og er i dag glad for, at han har fået en erfaring, som kan og skal deles med andre.

Inden da havde han været på *Alternæ Efterskole*¹ og via de andre unge dér oplevet, at troslivet kunne udfoldes på andre måder. Spejderarbejdet i Nørresundby var i mellemtiden lukket, og da Jakob var blevet bevidst om, at det var vigtigt at være et sted med andre unge, besluttede han sig for at tilslutte sig →

→ Bethelkirken Aalborg, hvor der var mange unge: »Det var godt for mig, og jeg blev hurtigt en del af tjenestefællesskabet«.

»Du kan mere end at bage!«

På et tidspunkt troede Jakob, at Gud havde stoppet sit arbejde i ham, og blev så udfordret af Rasmus Jonstrup, en af de ansatte ungdomsledere, til at blive discipel. Jakob fik lov at vandre sammen med Rasmus. »Jeg lærte så meget, blev udfordret og voksede i det. Jeg oplevede, at Gud bestemt ikke havde stoppet sit arbejde i mig. Gud sagde til mig, at jeg kunne mere end at bage.« Da Rasmus måtte videre på sin vandring, var Jakob med i ansættelsesprocessen for at finde afløseren og oplevede i den periode at få flere bønnesvar, der bekræftede, at Gud havde en plan for ham: »Andre tager over, når nogen må gå. Et kald rammer altid flere! Jeg tænker tit på David, der ligger i dyndet, og råber på Gud og får lov til at blive løftet op. Det fik jeg lov at opleve.« Jakob blev opfordret til at søge stillingen og blev ansat, først på deltid, nu på fuld tid.

Så kom coronaen, som trods alle de frustrationer, der også fulgte med, var god for Jakob og familien. Der blev tid til at arbejde – og tid til familien: »Jeg fik ro til at finde

»Jeg brænder for, at mennesker, der ikke kender Jesus, kommer til det.«

mig selv, og jagten på anerkendelse, som jeg kendte så godt fra tidligere, stoppede«. Ideerne udviklede sig, og Jakob er nu synlig i alt i kirken, hvor der er børn og unge til stede.

Menighedens investering

Flokken af børn er vokset siden ledelsens investeringer i ansættelse og i indretning af børnelokaler. Børnefamilierne føler nu, at der er plads til dem i kirken. Der er gode stabile medarbejdere, og en stor del af Jakobs arbejde består i at organisere og skabe kontakter, også via de sociale medier. Nogle familier, som ellers ikke kommer så meget i kirken, kommer nu til legestue, events, juniorklub samt *Messy Church*, som er alternative gudstjenester med fællesspisning. Et nyt initiativ er en legestue – 50 har allerede tilmeldt sig. Jakob har ansvaret for, at der er et stærkt team omkring legestue og juniorklub: »Jeg skal vise de unge, at det er en gave at tjene andre«.

Inspiration og evne

Jakobs spejderbaggrund har stor betydning for ideerne og evnen til at organisere, og Jakobs motivation er klar: »At pege på Jesus«. Et kursus om børns åndelighed og tro har været en uvurderlig inspiration², og Jakob har fået mere mod til at pege på vigtigheden af investering i børn og unge. Børnene er de fremtidige ungdomsledere – og fremtiden for menigheden. Det frivillige arbejde kan ikke undværes, men Jakob er overbevist om, at ansættelse betyder

større synlighed og flere muligheder. Og børnene inspirerer: »Børnene får et sprog for troen, og samtalen om tro i familien styrkes. Børnefamilierne er pressede, men vi oplever, at presset løftes af deres skuldre. Det er blevet lettere at være en kristen familie, der går i kirke.«

Jakobs drømme:

At kirken må blive beskidt.

At vores problemstillinger er nogle helt andre, end hvilken farve væggene skal have.

At kunne være noget for de børn og unge, der er nedbrudte eller har det svært.

At mennesker i området kommer ind og kommer videre.

At mennesker kan komme til kirken og finde hvile.

At give de børn, der vokser op i menigheden, de bedste vilkår. De er jo de kommende ledere.

Jakob vil gerne udvikle sig, være den bedste far for sine nu tre børn, og først af alt ønsker han, at Gud sætter aftryk på mennesker gennem ham.

Jakob Emanuel Martens, 33 år

- Gift med Mette og far til tre drenge
- Optimistisk Fodboldtasse
- Surdejsnørd
- Elsker KUNG FU PANDA, kold pizza og Pepsi max

1 Prøvefri efterskole beliggende i Mariager, tilknyttet Mosaik

2 Arrangeret af B-M-K, børnemedarbejderkonferencen, se www.b-m-k.dk

» Børnene får et sprog for troen,
og samtalen om tro i familien
styrkes. «

Puljer ressourcer for at få bedre gudstjenester

Fire kirker samarbejder om gudstjenestoserier,
som kan komme andre kirker til gode.

[≡] Henrik Andersen
og Lone Møller-Hansen

[📷] Patrick Fore – Unsplash

I sommeren 2022 besluttede Michael Frost fra Roskilde Baptistkirke at opsøge menigheder i forskellige kirkesamfund. Menighederne havde det fælles træk, at de arbejdede med prædikenserier. Til gengæld havde menighedernes præster vidt forskellige retoriske, teologiske, kommunikative og kreative kompetencer. Michael Frost spurgte i alt syv forskellige menigheder fra Mosaik, BaptistKirken og Evangelisk Frikirke Danmark. En enkelt menighed fra Folkekirken var også med i det indledende arbejde. Fire menigheder er endt med at være med lige nu.

Roskilde Baptistkirke har altid arbejdet med prædikenserier. Michael Frost har haft ansvaret for serierne i et par år. Arbejdet har budt på udfordringer: »Jeg har været lidt ærgerlig over, at jeg ikke kunne få det op på det niveau, jeg gerne ville. Jeg havde en fornemmelse af, at det hele kunne blive tyve procent bedre, hvis jeg bare havde lidt mere tid og inspiration. Jeg kunne også godt tænke mig at være ude i bedre tid, så de kreative folk havde mere tid til at arbejde med materialet.«

Bygger et fly, mens vi flyver

Lars Midtgaard er præst i Bethelkirken i Aalborg. Han er med i samarbejdet og fortæller:

»Jeg blev kontaktet af Michael Frost under sommerstævnet '22. Det lød som en vildt god idé. Lige nu er vi fire menigheder, der er med. Vi præster får inspiration til en række søndage, overskrifter og skriftsteder, vi kan arbejde med. Lige nu arbejdes der på at få nogle flere kreative kræfter i spil, der fx kan lave præsentationer. Det er ikke helt på plads endnu: Det er ligesom at bygge et fly, mens vi flyver.«

Lars Midtgaards begejstring for ideen er ikke til at tage fejl af: »Indtil videre og med forbehold for, at det er helt nyt for os alle, så synes jeg, det er fedt! Jeg kunne godt forestille mig, at vi i Bethelkirken er med i en serie et par gange om året – mindst! Det har været godt at få nogle andre øjne på det, jeg laver. Og tale med nogle, der tænker anderledes end mig. Det kan jeg kun bifalde.«

Lone Møller-Hansen fra Bornholm glæder sig over at være med i det nye samarbejde: »Det kan blive endnu bedre, men allerede nu

får vi mere ud af det, end vi hver især bidrager med.«

Præster vil gerne samarbejde

Michael Frost fremhæver endnu et par detaljer, der har inspireret til samarbejdet: Samtalen i BaptistKirken om mangel på præster i fremtiden og mange præsters ønske om at indgå i arbejdsfællesskaber. Derfor er ideen også at etablere et interessefællesskab for præster. Michael udtrykker det sådan: »Det er meget lettere at etablere et arbejdsfællesskab om noget, alle har behov for, end bare at være sammen for at være sammen eller mødes om et eller andet teoretisk emne.«

Michael Frost forklarer, at det helt overordnede formål med samarbejdet er delt i tre:

- at lave bedre og mere gennemarbejdede prædikenserier
- at frigive kreativitet og kreative ressourcer, fordi de kreative kræfter ofte er pressede og bliver bedt om at lave tingene i sidste øjeblik
- at styrke fællesskabet mellem de delta-gende menigheder

»» *Det hele kunne blive tyve procent bedre, hvis jeg bare havde lidt mere tid og inspiration.* ««

→ »Pilgrim« – den første prædikenserie i samarbejdet

Casper Vestergaard fra Bykirken i Odense kom med ideen til den første serie. Han fortæller:

»Baggrunden for valget af temaet »Pilgrim« til prædikenserien har egentlig rod i en etymologisk opdagelse. Nemlig at ordet pilgrim oprindeligt har rødder i det latinske peregrinus, som betyder »fremmed« eller »rejsende« – en tematik jeg ser som en rød tråd gennem hele Bibelens fortælling. Den kan på kort formel siges at handle om, at mennesket er blevet fremmed for Gud, sig selv og sin næste og er på vej, rejsende, mod sit »hjem«.

»Tanken er derfor helt grundlæggende, at vi alle er på livets pilgrimsvandring – om den så er en fysisk, åndelig, indre eller ydre rejse. Pilgrimmen bevæger sig afsted på det ydre plan, flytter sine fødder, søger den rigtige rute og oplever kroppens behov og begrænsninger. Samtidig er det en rejse med nogle af livets mest påtrængende spørgsmål. Hvor er jeg på vej hen med mit liv? Hvor og hvordan møder Gud mig? Hvor er min plads i denne verden?«

Casper Vestergaard bliver begejstret: »De bibelske fortællinger er jo også fulde af vandringer, ydre opbrud såvel som indre trosvandring. Og de første kristne blev interessant nok kaldt »de, der følger Vejen«. En flok mennesker i bevægelse, for og med hinanden, hvor det netop er tilværelsens dybeste relationer, der er på spil: relationen til Gud, mig selv, mit medmenneske og hele

»» Nogle gange er det bare sjovere at mødes ... ««

skaberværket. Med denne pilgrims-metafor er planen derfor, kronologisk – fire gammel- og fire nytestamentlige læsninger – at følge Bibelens store historie om at gå fra at være flygtning til at blive pilgrim.«

Test-runde

»Det er lidt en test-runde«, forklarer Michael Frost og fortsætter med at fortælle om arbejdsrytmen: »Vi begynder med et indledende møde cirka et halvt år, før serien skal begynde. Her nedsætter vi et udvalg med to eller tre af præsterne. De vælger et tema og en vinkel, hvorefter vi mødes igen og får præsenteret oplægget. Menighederne kan vælge, om de er med i den aktuelle serie. Blandt dem, der er med, arbejder et par stykker videre med detaljerne. De uddyber tema og vinkel og finder relevante skriftsteder. Det hele præsenteres på et enkelt A4-ark. Så mødes vi igen og diskuterer, hvilke kreative indslag, vi ønsker os. Vi blev fx enige om at lave en bibellæseplan, og at der skal være noget grafik både til bibellæseplanen og til PowerPoint-præsentationer.«

Det er også meningen, at menighederne skal bidrage med forskellige kreative kompetencer. Om det siger Michael Frost: »I Odense har de

en dygtig grafiker, og i Roskilde kan vi noget med »Spoken Word«. Så er det tanken, at vi på sigt kan få de kreative folk til at mødes på tværs af kirkerne. Nogle gange er det bare sjovere at mødes med andre passionerede mennesker og udveksle ideer.«

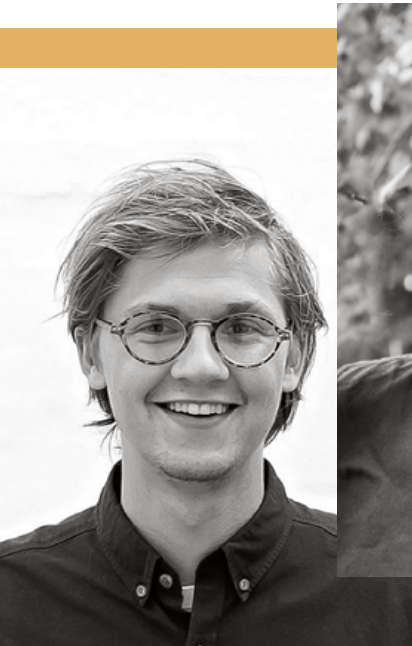
Nu skal det vokse

Michael Frost er et begejstret og engageret menneske: »Her ku' det være sjovt at sætte nogle kreative folk fra Bornholm sammen med nogle kreative fra Roskilde og nogle fra Aalborg. Så ku' det være, der er en dygtig fotograf det ene sted, en dygtig klipper det andet sted og en, der kan lave lyd det tredje sted.«

Michael Frost håber, at prædikenserierne engang i fremtiden kan offentliggøres i en form, så mindre menigheder, fx uden en fast-ansat præst, har mulighed for at »genbruge« materialet. De kan blive inspireret ved at læse oplæggene og måske høre prædikenerne fra de forskellige kirker. Eller de kan genbruge hele prædikener i gudstjenesten. – Samarbejdet er etableret, nu skal det have lov til at vokse!

»» ... at gå fra at være flygtning til at blive pilgrim. ««

» Allerede nu får vi mere ud af det,
end vi hver især bidrager med. «

Casper Vestergaard,
Bykirken i Odense

Michael Frost,
Roskilde Baptistkirke

Lars Midtgaard,
Bethelkirken i Aalborg

Lone Møller-Hansen,
Baptistkirken Bornholm

Skriftsteder i »Pilgrim«-serien

- Kainsmærket: 1. Mosebog kap. 3, vers 24 til kap. 4, vers 16
- Josef – Pilgrimsfærd for forsoning: 1. Mosebog kap. 50, vers 15-21
- Ørkenvandringen – Tilbage til Egyptens kødgryder: 2. Mosebog kap. 16, vers 1-8
- Eksilet – Bevar håbet i mørket: Ezekiels Bog kap. 36, vers 16-38
- Jesus som flygtning – Guds »pilgrimsfærd«: Mattæusevangeliet kap. 2, vers 13-15
- Pilgrimsfærd som »skole«: Lukasevangeliet kap. 9, vers 1-6
- Pilgrimsfærd som åndelig søgen: Johannesevangeliet kap. 3, vers 1-13
- Evighedshåb – Pilgrimsfærd mod evigheden: Hebræerbrevet kap. 11, vers 13-16

Også på denne klippe

Det er ikke ualmindeligt for øboere, at de har en stærkere tilknytning til tro, end mange på fastlandet.

[≡] Jamie Lynn Cunningham

[📷] Private

Baptistkirken Bornholm har i mange år været kendt for at være en menighed med et stærkt åndeligt bagland, og mange baptistpræster i hele landet har deres rødder her.

175 år

Mange baptister i Danmark har formentligt besøgt øens bakker, dale, kirker og klippeborg, hvis ikke de også har fejret gudstjeneste i den historiske gamle baptistkirke i Rønne fra 1888 eller deltaget i Holsteroddelejre. Øens strategiske beliggenhed og særprægede geografi og natur har formentlig formet det historiske krydsfelt for øens militære og religiøse liv. Den 13. maj kan baptistmenigheden fejre sit 175-års jubilæum i tillid til Guds fremtidige planer for kirken og menigheden. For på denne klippeø har Gud bygget sin menighed.

Som så mange andre baptistmenigheder i

» Menighedens tillid til fremtiden har dog ikke været uden tårer og sved eller tvivl. «

Danmark har menigheden tabt en eller flere generationer. Samtidig oplever de udfordringer i spørgsmål om renovering af kirkebygningen og lejren Holsterodde. Endelig har medlemmerne forskellige ønsker til, hvordan »Det Hellige« skal fejres. Men ønsket og formålet er det samme: At give troen videre til den næste generation med den samme begejstring, som man selv har oplevet; ligesom Jesus ønskede at bygge sin menighed på troens klippe.

Krise eller kald?

Det er et udbredt dilemma at skulle vælge mellem en traditionel gudstjeneste med salmer eller en mere uformel gudstjeneste med lovsange. Valget står oftest mellem ønsket om at skabe tryghed og kendte rammer om det hellige for den ældre generation, som har været med til at sikre menighedens økonomi og bygninger, eller at flytte fokus og tale om det hellige i et sprog, som de unge kender og bliver draget af.

Til den årlige tværkirkelige Max-dag er hele byen inviteret. 1000 børn deltager. Baptistkirken er bygget om til legeland for de mindste.

Flere medlemmer beretter om en menighed i krise igennem længere tid. Dog siger de næsten enstemmigt, at de er meget begejstrede for den udvikling, som også er sket i samme periode. De føler, at de mange burmesere, som kom for næsten tyve år siden, gav menigheden en meget vigtig opgave at stå sammen om. De er enormt glade for deres præst, Lone Møller-Hansen, og de mange tiltag, hun og menighedsrådet har taget initiativ til for at skabe sammenhængskraft i menigheden. Især Vital-forløbet og det populære tværkirkelige projekt »Max« for børn og unge er der stor begejstring for.

Integrationen lykkedes

VITAL-forløbet har været til glæde for de danske medlemmer såvel som dem med burmesiske rødder. Der er afsat dobbelt så lang tid til for-

Vital-workshop i kirken.

løbet, fordi det meget spændende materiale og program skal oversættes for at sikre en ligeværdig platform for de burmesiske familier. De udgør nemlig en afgørende del af kirkens ressourcer, børneflok og økonomiske bidrag, da tiende i form af pengegaver og frivillighed er en vigtig del af deres trospraksis.

Kirkens proces henimod at styrke den indbyrdes kærlighed og den klippe, som skal bære den næste generations baptister på øen, er dybt afhængig af idéer, der bygger bro mellem kulturer og generationer. Ud over præsten, Lone Møller-Hansen, er der ansat en deltids præstemedhjælper, Sambuh LangLe, og et andet burmesisk medlem har overtaget børnekirken. Menighedsrådet afspejler menighedens diversitet, og flere kan se, at »VITAL gøder jorden«, og de tror, at »det virker, fordi man kan se folks villighed tydeligere«.

Julefrokost med pakkespil.

Fremtiden?

Ingen ved helt, hvorfor en hel generation mangler, kun at de er savnet. Ingen ved helt, hvor pengene og ressourcerne skal komme fra til renovering af kirken, men talen om at sælge Holsteroddelejren har fået flere til at melde sig på banen for at genfinde den åndelige gejst. Ingen ved helt, hvornår kommunikationen gik i kludder, kun at de alle er blevet bevidste om, at genetablering af den indbyrdes kærlighed skal prioriteres. Også på denne klippeø har Gud bygget sin menighed. Mon ikke Gud også kan klare renoveringsplanerne?

»... menigheden kan snart fejre dens 175-års jubilæum i tillid til Guds fremtidige planer for kirken og menigheden.«

Vejen til integration, nyt demokrati og børneinstitution

Jeg kom til Danmark fra USA med min mand, det første barn på knap to og en baby i maven. Det første år var specielt, fordi der var så meget nyt, og jeg var hjemmegående med de to små børn.

[≡] Elizabeth Andersen

[🔒] Privat

Jeg var enormt privilegeret, fordi jeg kom til Hjørring, min mands hjemegn, hvor hans forældre stadig boede, og det betød, at jeg fra dag ét havde et netværk, som hjalp mig med at navigere i papirer, sagsbehandlere, kommune, stat, sundhedsvæsen osv.

Thomas' venner og pårørende kom ofte forbi for at sige hej, og jeg følte mig aldrig ensom eller bange på trods af nyt land og nyt sprog.

Skal alle følge den samme vej?

Men især én ting undrede mig. Mange fra mit danske netværk undrede sig over, at jeg ikke meldte Aya på to år ind i dagpleje eller vuggestue. Jeg blev målløs, når folk spurgte mig: »Hvorfor sender du hende ikke i dagpleje?« Spørgsmålet var uforståeligt for mig, og jeg kunne ikke give et svar. Hvor jeg kommer fra, er det et privilegium at kunne passe sine egne børn og have kontrol over børnenes opdragelse. Man prioriterer, at en

af forældrene bliver hjemmegående, indtil børnene skal i skole, og at aflevere børn i en institution vælger man kun, hvis det er nødvendigt, at begge forældre arbejder.

Jeg kunne ikke se nogen fordele ved at sende Aya i institution, mens jeg var hjemme. En ven forklarede mig en gang, at jeg kunne have tid til mig selv. En anden i netværket forklarede, at det var nødvendigt for Ayas socialisering, og en tredje sagde, at hun kunne blive mere selvstændig. Men som toårig? Nu arbejder jeg sjovt nok selv i en børnehave, hvor der er en vuggestue i samme bygning. Jeg har oplevet, at nogle pædagoger kan være lidt fordømmende over for forældre, der vælger at beholde deres børn hjemme i stedet for at sende dem i vuggestue eller dagpleje.

Otte år i Danmark har givet mig nogle erfaringer og tanker om det, og jeg tror, at mange danskere føler sig usikre, når nogle familier vælger andre løsninger end dem, de fleste vælger. Hvilke konsekvenser får det mon, når alle ikke følger den samme vej? Jeg tror ikke, det er bevidst, og måske er det bare almenmenneskeligt med usikkerhed overfor det

anderledes. Men det kan føre til en slags kassetænkning, hvor folk, som ikke følger normen, men følger sideveje, betragtes som en trussel. Sidevejene kan udløse følelser af usikkerhed eller mistanke, og den automatiske reaktion i de situationer er, at man kommer til at opfatte sidevejen negativt.

Sproget som nøglen til integration

Sproget har for mig været nøglen til integration. Jeg har benyttet alt, som jeg havde til rådighed, for at tilegne mig sproget: Mit netværk, grammatikbøger, sprogskole, kursus osv. Danskere har altid været enormt tilgivende for mine sproglige fejl, og det betød, at jeg kunne føle mig tryk nok til at øve mig i forskellige sammenhænge.

»Jeg tror, at mange danskere føler sig usikre, når nogle familier vælger andre løsninger end dem, de fleste vælger.«

»»Hvorfor sender du hende ikke i dagpleje?« Spørgsmålet var uforståeligt for mig, og jeg kunne ikke give et svar. ««

Demokratiske rammer

Danskere har også været meget støttende, når jeg meldte mig til forskellige udvalg eller tjenester. Jeg hører faktisk regelmæssigt i de grupper, at danskerne ønsker, at flere udlændinge vil deltage i forskellige råd og udvalg. Min oplevelse har jo netop været, at jeg herigennem har fået en mulighed for at integrere mig og lære mere om Danmarks demokratiske rødder.

Jeg har ikke fra min baggrund en forståelse for nødvendigheden af at have fx forældreråd og bestyrelser, og uden sproget og min uddannelse ville jeg slet ikke have forstået det. Nu kan jeg se, at de demokratiske rammer flytter en del af byrden fra organisationen til folket, hvilket kræver stor deltagelse fra mange. Derfor er jeg kun taknemmelig for den støtte, som jeg igennem årene har fået, for den er medvirkende til, at jeg i dag føler mig velintegreret i det danske samfund.

Elizabeth Andersen

- født i USA, bor i Hjørring
- uddannet pædagog og arbejder i en børnehave
- formand for menighedsrådet i Hjørring Baptistkirke

Velkommen til årets sommerstævne

Temaet er kort og godt: *Sendt ...* – og stævnet finder sted i uge 29, den 16.-21. juli, på Efterskolen Lindenberg vest for Roskilde.

[≡] Torben Andersen,
BaptistKirkens generalsekretær,
medlem af stævneudvalget
[📷] Astrid Melkær Andersen

Sommerstævnet er årets store begivenhed, som samler deltagere fra hele landet. Her deler vi liv og tro med hinanden og får inspiration til menighedslivet derhjemme. Stævnet er fælles for Evangelisk Frikirke Danmark og BaptistKirken i Danmark, som sammen med børne- og ungdomsorganisationerne EFBU og BBU¹ arrangerer landets eneste tværkirkelige sommerstævne.

Sendt af Gud ind i verden

Stævnet er for alle generationer, og i programfladen er der noget for alle. Børn, teenagere, unge, familier og voksne i skøn blanding og hver for sig. Stævnet vil dog mere end at samle og skabe fællesskab. Det vil inspirere den enkelte til at se sig selv som sendt af

Gud ind i hverdagen. At være sendt af Gud er en rød tråd i Bibelen, og Gud sender fortsat mennesker til tjeneste for hans rige. Stævnet sætter fokus på et centralt tema i kirken: At være mennesker, der er sendt af Gud – personligt og i fællesskab med andre.

Tidsramme for stævnedagene

Stævnet begynder med åbningsfest søndag formiddag, men fra lørdag aften er campingpladsen åben og bestilte værelser klar. Der sluttes fredag middag med afslutningsfest. Hvis nogle ønsker at blive døbt, vil det være muligt torsdag før aftenmødet, hvor man mødes ved fjorden. Dagene begynder med morgenbøn i Bakkehuset, som Bente Højris og Hanne Kiel leder. Dagene slutter med *Late Night* på Grønningen, hvor John Lorenzen og Tomas Lindholm har sammensat et musikalsk program med bl.a. Sofus Möglich, Bo Nielsen og Destiny Choir, der er et gospelkor fra International City Baptist Church.

Formiddagsundervisning

John McGinley, præst i den engelske kirke og medarbejder i »The Gregory Centre for Church Multiplication« underviser i missionalt menighedsliv og menighedsplantning.

Anne Mie Skak Johanson, bl.a. Landssekretær for Danske Kirkedage, har undersøgt danskeres tro: »Der er ikke mange, der kommer i kirken, men der tales og skrives åbent om åndelige opdagelser. Hvad er det, der sker? Hvordan finder danskere tro i en kultur, hvor Gud er næsten ukendt, og hvad er det for en tro?«

Camilla Westen, præst i Bethaniakirken i Aalborg, underviser fredag og Ruben Andersen-Hoel, tidligere præst i Vanløse Frikirke og nu leder af Medborgercentret Nordens Plads på Frederiksberg, underviser i Soul-teltet mandag formiddag.

»» *Hvordan finder danskere tro i en kultur, hvor Gud er næsten ukendt, og hvad er det for en tro?* ««

»» Fokus på et centralt tema i kirken:
At være mennesker, der er sendt af
Gud – personligt og i fællesskab. ««

Eftermiddagsseminarer

Hver dag er der spændende seminarer, bl.a. »Byens lykke – sendt til byen« ved Jesper Oehlenschläger; »Grøn Kirke – sendt for at passe på Guds grønne jord« ved Sofie Larsen Kure; »Pilgrimsvandring« ved Lone Møller-Hansen; »Forfulgte kristne« ved Astrid Melkær Andersen; »Menighedsplantning« ved John McGinley; »Kærlighedens fem sprog« og »Troen i hverdagen«. »Jorden rundt på 80 minutter« er et nyt tiltag. Her præsenteres de to kirkesamfunds internationale mission ved, at man kan bevæge sig rundt mellem missionsfelterne.

Aftenmøder

Michael Frost, Roskilde, taler ved åbningsmødet. Mandag er det Andrew Brunson, som på grund af sin tro sad i fængsel flere år i Tyrkiet; tirsdag er en *lovsangften* med Jacob Bay og band; onsdag taler John McGinley og torsdag er det Ruth Cilwik Andersen.

I Foredragssalen er der møder mandag, tirsdag og onsdag. Hanne Kiel læser *Børge Andersens digte*; Nana Holm Green og Leo Hansen og Leo Hansen og Leo Hansen og Leo Hansen taler om *omvendelses veje*; onsdag er det *troshistorier fra migrantmenigheder* ved Moses Peng, Chin Chin og Torsten

Wendel-Hansen. Gospelkoret Destiny Choir synger.

Særlige programpunkter

Helt ekstraordinært er der *koncert med Arina Mai og band* søndag eftermiddag. Hun er lovsangsleder i Københavns Frikirke og kommende stjerne på popscenen i Danmark. Hun har sunget i TV, udgivet musik og er uhyre populær på Spotify. Koncerten er gratis for stævnedeltagere og øvrige køber billet. *Kids, Beat, Urban og Soul* har målrettede programmer for deres aldersgrupper. Baptistkirken har *Landskonference* mandag og *Kvindenetværket årsmøde* tirsdag.

1 Evangelisk Frikirkes Børn og Unge,
Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund

BASIS – en trosrejse i godt selskab

Tanja Petersen, Lis Harboe, Hanna Ringgaard og Carina Nielsen – fire kvinder fra Holstebro menighed – deltager sammen i BASIS.

[≡] Hanna Ringgaard

[📷] Privat

Med sommerfugle i maven kørte vi fire kvinder fra Holstebro ind ad den lidt snævre indkørsel ved Immanuelskirken i Aarhus for at deltage i den første undervisning i BASIS. En måned før havde underviseren, Lasse Åbom, besøgt Holstebro Baptistmenighed. Efterfølgende besluttede vi fire os for at deltage i det to-årige teologiske grundkursus.

Nu var der undervisning for første gang, og alle var spændte. Vi blev mødt af et veldækket morgenbord og fik hilst på vores 11 skønne

» Vi får udvidet horisonten og bliver udfordret i vores tro og vores måde at forkynde på. «

medkursister. Derefter dykkede vi direkte ned i teologiens verden, kirkehistorien og begreberne fra trosbekendelsen. Hvilken undervisning – vi fire havde i hvert fald skrivekrampe af at tage noter og var helt *blown away*.

Lasses enorme viden

Efter første gang var vi fuldstændig overvældede, men nu efter fire gange har vi udviklet os og vores syn på Gud. Vi har fået en større forståelse for den kristne kirke, baptisternes historie og forkyndelse. Hver gang vi kører fra undervisning, glæder vi os allerede til næste gang, for stemningen er altid god, og der er plads til både grin og svære spørgsmål. Lasse Åbom deler helhjertet ud af sin enorme viden og møder alle vores spørgsmål med opbyggende dialog.

Med samkørsel fra Herning er der god tid i bilen til at drøfte undervisningen og

» Vi har fået en større forståelse for den kristne kirke, baptisternes historie og forkyndelse. «

livets store spørgsmål, men også til at lære hinanden og hinandens troshistorie og baggrund at kende. Vi mødes også altid imellem hver undervisningsgang for at drøfte sidste undervisning og den opgave, vi har fået med hjem, og hvad det ellers har kastet af sig af tanker. Altid med fokus på at støtte hinanden på den trosrejse, vi er på sammen.

Menighed uden præst

Holstebro Baptistmenighed er en kirke uden præst, og derfor forkynder vi alle fire i kirken ligesom mange af de andre medlemmer. Vi fire har valgt at deltage i BASIS i denne omgang, fordi vi alle er nysgerrige efter at

BASIS:

- to-årig teologisk grunduddannelse
- seks undervisningsdage om året
- etableret af BaptistKirken og Aarhus Baptistmenighed
- præst Lasse Åbom kan kontaktes på mail: lasseabom@gmail.com

lære Gud endnu bedre at kende. Vi får udvidet horisonten og bliver udfordret i vores tro og vores måde at forkynde på.

Vi deltager af personlige årsager, men mest af alt for at styrke vores menighed og blive endnu bedre til at videregive det gode budskab. Der er stor nysgerrighed omkring det, vi lærer, hos resten af menigheden. Vi prøver at dele det, vi har lært, så godt vi kan. Vi tror på, at BASIS er med til at styrke os som menighed og kirke. Det er en rejse, vi er på sammen.

Vores allerstørste læring er, at Gud ikke lader sig proppe ned i en defineret kasse. Han er så meget mere, end vi forstår og kan forklare, og derfor er det svært altid at finde ord, som dækker det, Gud arbejder med i os. Den næststørste er nok, at folk i gennemsnit kan holde koncentrationen i 18 minutter – det er også værd at huske, når man skal skrive sin næste prædiken.

Navne

Døbte

Roskilde

02.10.2022: Mark Petersen, f. 04.05.1982

Optaget

Roskilde

02.10.2022:

Ida Marie Johanson, f. 07.07.2000

Anette Hjertmann Dirchsen, f. 24.05.1963

Jakob Dirchsen, f. 26.10.1966

Arne Panduro, f. 21.04.1942

11.12.2022:

Filip Hjertmann Dirchsen, f. 20.05.1995

Mathias Dirchsen, f. 29.07.1991

Louise Lund Dirchsen, f. 18.02.1990

Døde

Bornholm

Kai Ove Nielsen, født 01.08.1952, døbt 28.07.1968 i Rønne, døde 19.12.2022

Frederikshavn

Poul Brun Larsen, født 09.01.1930, døbt 24.04.1960 i Frederikshavn, døde 29.12.2022

Hjørring

Edith Ove, født 13.12.1929, døbt 10.10.1943 i Jetsmark, døde 22.01.2023

Odense

Gunnar Rasmussen, født 26.06.1934, døbt 28.03.1948 i Sæby, døde 03.02.2023

Roskilde

Alice Rygaard Nielsen, født 02.10.1934, tilflyttet Roskilde 14.02.2018, døde 21.12.2022

Lennart George Hargum, født 19.06.1937, døbt 18.11.1951 i Kristuskirken, døde 05.10.2022

Jørgen Søre Højberg, født 24.11.1956, døbt 06.03.1994 i Roskilde, døde 05.01.2023

Sindal

Anna Sættrup, født 16.09.1924, døbt 09.05.1943 i Hjørring, døde 06.11.2022

Tølløse

Inge Krabbe-Sørensen, født 19.10.1941, døbt 01.04.1956 i Sæby, døde 14.11.2022

Vrå

Esben Højen, født 01.01.1972, døbt 31.10.1999 i Østervrå, døde 29.01.2023

Østhimmerland

Inge Kjær, født 22.06.1939, døbt 07.04.1957 i Nørresundby, døde 04.01.2023

Jette Kvist-Ibsen, født 09.07.1963, døbt 05.11.1978 i Nibe, døde 17.02.2023

Karmelkirken, Aalborg

Ruth Christensen, født 23.07.1937, døbt 12.09.1954 i Tølløse, døde 03.03.2023

Fordi jeg tror

Tro og handling hører sammen.

[≡] Heine Grünewald

[📷] Privat

Siden jeg kom til personlig tro, har to vers fulgt mig og været min motivation til at gøre det, jeg gør i dag.

Det første vers er fra Jakobs Brev, kap. 2, vers 14a: »Hvad får man ud af at have en tro, som man ikke giver udtryk for i handling?«

Tre bevidst valgte handlinger

Der er tre actions, jeg gør med vilje, fordi jeg tror på Jesus Kristus som min personlige frelser:

Nr. 1: Jeg træner min tro

For at kunne udleve min tro i handling træner jeg den, som jeg træner min krop. På min weekend løbetur hører jeg danske og engelske podcasts med bibelundervisning eller prædikener. Her har jeg fået et rum, hvor jeg kan holde fokus på både at lytte og at løbe. Det er også her, jeg gerne tager en diskussion med Gud, skælder Ham ud og takker Ham.

Nr. 2: At tro og at dele

Min cellegruppe er vigtig for mig, for her

vokser jeg. Her kan jeg dele min tro og blive udfordret. Min tro vokser, når jeg sammen med nære trosvenner læser og studerer Bibelen. Jeg er overbevist om, at troen visner, hvis ikke den deles med andre.

Nr. 3: At tro er at favne

Jeg oplever, at jeg er i stand til at se et behov for opmuntring, og til at kunne favne dem, der ikke har meget, eller rumme dem, der har et lidt skævt sind. Mine rejser til lande udenfor det trygge Danmark har åbnet mit hjerte for at give og hjælpe. Det er i tidens løb blevet klart for mig, at jeg har brug for både at lytte til Gud og at træne min tro for at kunne gøre.

Det andet vers er fra Matthæus-evangeliet kap. 10, vers 8b, hvor Jesus siger: »I har fået det for intet, giv det for intet.«

»I har fået det for intet, giv det for intet.«

De to vers har fulgt mig, siden jeg for snart mange år siden blev døbt i Odense Baptistkirke. Jesus sender mig afsted med mine gaver, talenter og overskud, for at jeg skal dele dem med andre. Jeg har oplevet, at det at tro og det at gøre hænger sammen som ærtehalv. Jo stærkere en tro, jo større er lysten til at gøre – og jo mere jeg gør, jo stærkere er mit behov for tro.

Ungdomsarbejdet er ramt af senfølger

Det er den umiddelbare konklusion i rapporten ›Statistik om kirkelige ungdomsgrupper 2019-2022‹.

[≡] Henrik Andersen, webredaktør

[📷] Unsplash

Ungdomsgrupperne i de større byer oplever vækst, men det forhindrer ikke et generelt fald i tilslutningen på næsten 10%. Langt de fleste ungdomsgrupper, der har oplevet tilbagegang, angiver corona-epidemien som hovedårsag, men udskiftning i lederstaben og generel mangel på ressourcer medvirker også.

Ungdomsgrupperne i »mindre byer med færre end 10.000 indbyggere« angiver også andre årsager: De unge flytter væk for at studere, og de kommer ikke tilbage. Enkelte fortæller om et stigende problem: De unge føler sig ikke forpligtet af fællesskabet. De aflyser aftaler og ændrer planer i sidste øjeblik, når mere spændende tilbud dukker op.

»»De unge savner ægte sociale relationer.««

Har sekularisering betydning for ungdomsarbejdet?

Rapporten angiver endnu en mulig årsag til faldende tilslutning: Det sekulære verdensbillede, som udfordrer unge kristne i troen på Gud. »Det sekulære verdensbillede møder de unge på uddannelsessteder, i medier og gennem relationer ...« Rapporten peger endvidere på, at det er vigtigt, at kirken imødegår sekulariseringen »... ved at tale om, hvordan evangeliet er relevant i en post-kristen tid ...« →

→ Men hvad kan det kirkelige ungdomsarbejde tilbyde unge i en sekulariseret verden?

Projektleder Rasmus Jonstrup pointerer, at det har man ikke bedt ungdomsgrupperne svare på, og han fortsætter: »Jeg tror, mange unge længes efter autentisk fællesskab. Mange kloge hoveder nævner, at selv om man bliver meget mere ›connected‹ med hinanden via sociale medier, så bliver man mindre ›connected‹ i virkeligheden. De unge savner ægte sociale relationer. Det peger undersøgelser fra CUR¹ også på: De unges fester betyder meget mere nu end tidligere. Jeg tror, man længes efter et rum, hvor man er fysisk sammen, hvor man lærer hinanden at kende. Her tror jeg virkelig, at kirkelige ungdomsgrupper kan noget ...«

Efter lidt overvejelse tilføjer Rasmus Jonstrup: »Det er jo ikke nyt, at vi kan skabe det rum i kirkerne. Men det er måske nyt, at det betyder så meget for de unge og deres trivsel.«

De unges mistrivsel

Vi har tidligere skrevet om kirkelige tilbud til unge med psykisk mistrivsel.² Det emne optager også Rasmus Jonstrup i forhold til tilbagegangen for ungdomsgrupperne: »Rigtig mange unge har psykiske udfordringer. Jeg tror helt klart, at kirken kan bidrage med noget. Evangeliet kan virke

»Når jeg fortæller om den gennemsnitlige tilbagegang på 9,45%, siger mange: »Nååå, kun ...«.«

frisættende på mange måder – også i forhold til psykisk mistrivsel. I kirken behøver man ikke leve op til præstationssamfundets krav. Man er allerede accepteret, allerede god nok. Man behøver ikke frygte, være angst, for der er allerede en Gud, der er der for én.«

Er corona bare den nemme forklaring?

På spørgsmålet, om Corona-epidemien er blevet en nem forklaring på tilbagegangen, trækker Rasmus Jonstrup længe på svaret.

Undersøgelsen giver ikke statistisk belæg for den slags gætteri. Alligevel siger han: »En del angiver i hvert fald corona som årsag. Når jeg fortæller om den gennemsnitlige tilbagegang på 9,45%, siger mange: »Nååå, kun ...«. De havde forventet meget større tilbagegang, men det er en stor tilbagegang! Man skal huske, at 21% af foreningerne har vækst. Der, hvor de er gået tilbage, er det i mange tilfælde med meget mere end gennemsnittet.«

Rasmus påpeger en pudsighed i forhold til flytningen til de store byer: »Ungdomsgrupperne i de små og mellemstore byer angiver ofte fraflytning som årsag til tilbagegang.

»I kirken behøver man ikke leve op til præstationssamfundets krav.«

Men i de større byer nævner de ikke tilflytning som årsag til vækst. Årsagen til vækst er udelukkende det gode arbejde, man gør!«

Ny undersøgelse igen i 2025

Rasmus Jonstrup slutter med at fortælle: »Vi regner med at lave en undersøgelse igen i 2025, så vi kan lave statistik på udviklingen. Min fornemmelse er, at tilbagegangen i ungdomsgrupperne ikke kun skyldes corona. Jeg har rejst en del rundt blandt ungdomsgrupperne før corona. Jeg tror, tilbagegangen var begyndt allerede dengang. Og jeg tror, at vi desværre kommer til at se det fortsætte.«

Læs mere om unge i artiklen »Det gode ungdomsliv«, se www.baptist.dk

BaptistKirken tæller 52 menigheder. Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund (BBU) har 25 lokalforeninger. Deraf deltog 4 i undersøgelsen.

Statistik om kirkelige ungdomsgrupper 2019-2022:

- Undersøgelsen er gennemført for Ungdomsledernetværk (ULN) og Studieceter for Menighedsbaseret Teologi (SCMT). Rasmus Jonstrup, bibellærer på Mariager Højskole, har været projektleder. 40 ungdomsgrupper fra omkring 160 frikirker har svaret på, om gruppen af 16-25-årige er vokset eller gået tilbage i perioden 2019-2022. Grupperne er blevet bedt om at angive mulige årsager til vækst, stagnation eller tilbagegang.
- Rapporten udkom digitalt i oktober 2022, se http://scmt.dk/wp-content/uploads/2023/02/Rapport_unge-2.pdf

Ungdomsledernetværk (ULN):

- Apostolsk Kirkes Børne- og Ungdomsarbejde, se www.akbu.dk
- Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund, se www.bbunews.dk
- Børne- og UngdomsOase, se www.buo.dk
- Evangelisk Frikirkes Børn & Unge, se www.efbu.dk
- Landsforeningen for Kristne Ungdomsforeninger, se www.lfku.dk
- UNG Mosaik: Pinsekirkernes børne-, teenage- og ungdomsarbejde, se www.ungmosaik.dk
- Vineyard Danmark, se www.vineyard.dk
- YFC – Youth For Christ Danmark, se www.yfc.dk

Studieceter for Menighedsbaseret Teologi (SCMT):

- Studiefællesskab etableret af Apostolsk Kirke, BaptistKirken, Dansk Oase og Vineyard. Formålet er at udruste teologistuderende, udvikle teologisk viden, bidrage til vitalt menighedsliv og etablering af nye trosfællesskaber.

1 CUR: Center for Ungdomsstudier

2 Artiklen: Det gode ungdomsliv, se www.baptist.dk

Ny webredaktør i BaptistKirken

Henrik Andersen fra Aalborg er vores nye webredaktør. Mange kender ham fra et stort engagement i spejdnernes web- og IT-arbejde.

[≡] Bente Christa Hansen,
webredaktøren

[📷] Private

Der har været »vagskifte« på posten som webredaktør for *baptist.dk*. Lone Møller-Hansen har afsluttet sin ansættelse som kommunikations-medarbejder, og hun tiltræder som præst på deltid i *Gospel Fellowship* i København ud over ansættelsen i *Baptistkirken Bornholm*. En stor tak til Lone for hendes tid i webredaktionen.

Henrik Andersen fra Aalborg afløser Lone med opgaven at gøre BaptistKirken mere aktuel på de sociale medier og dermed nå længere ud i den digitale verden. I redaktionen glæder vi os til samarbejdet, og vi spørger Henrik Andersen: Hvilke tanker og visioner har du?

Tanker og visioner

Den nye webredaktør har gjort sig tanker om udfordringen og kommer med følgende bud på opgaven:

Vi skal også færdes i den digitale verden.

Vi skal skabe et webmedie med interessante omtaler og artikler, der kan understøtte det

liv, der udfolder sig i menighederne og i vores organisationer.

Vi skal arbejde mod en mere integreret brug af internettets muligheder for at blive skarpere i vores kommunikation.

Vi har meget at byde ind med i en verden, hvor mennesker søger svar på spørgsmål om tro og mening med livet – men vi må møde dem, hvor de er. Altså skal vi også færdes i den digitale verden og benytte vores webmedier.

Vi skal se mere på de sociale medier og på deres målgrupper i fremtiden. Sociale medier når i dag allerede mennesker uden for den snævre kreds omkring BaptistKirken. Det giver interessante »samtaler«, som vi skal arbejde videre med.

Vi vil prioritere ungdomsarbejdet højt og også vores migrant-menigheder, så de oplever at blive inkluderet i det større fællesskab.

»Verden har forandret sig de senere år, men evangeliet handler stadig om kommunikation mellem Gud og mennesker – og den vil jeg give mit bidrag til.«

Hvem er den nye webredaktør?

Henrik Andersen har en tillægsuddannelse som fagjournalist fra Journalisthøjskolen i 2019-2021. Det er en diplomuddannelse,

»Verden har forandret sig de senere år, men evangeliet handler stadig om kommunikation mellem Gud og mennesker – og den vil jeg give mit bidrag til.«

der er beregnet på mennesker, der har job ved siden af studiet. De færdige studier giver mulighed for at skrive med større klarhed om sit fag, men Henrik vil hellere skrive om mennesker og fortælle deres historier.

Henrik Andersen har altid brændt for at skrive og vil gerne gøre det i en større sags tjeneste – ja, den »kriblen« har været vedholdende og en vigtig del af hans liv, siden han skrev de første danske stile. Kommunikationen gennem det skrevne ord har altid fascineret ham. I det »civile« liv arbejder han med noget så anderledes som drift af bygas og fjernvarme.

Henrik Andersen voksede op i Holbæk. Her fik han sine første spejderoplevelser og fandt ind i fællesskabet i »Familieløbet« i kirken. Som teenager var det spejderkammerater fra Nyrup, der trak ham ind i et fællesskab, der stadig holder. Her mødte han Ulla Holm, som han blev gift med, og de har sammen døtrene Astrid og Lise.

Det blev til en tid i Broholmkirken i Hvidovre med et engagement i gospelkoret IKTHYS,

BaptistKirkens webredaktion samlet foran sekretariatet i Lærdalsgade – med plads til flere frivillige medarbejdere. Fra venstre ses Bente Christa Hansen, Astrid Melkær Andersen, Gitte Elleby, Henrik Andersen og Bent Hansen.

inden familien rykkede til Aalborg i 2000, da Ulla blev ansat på baptistspejdernes korpskontor. Henrik kunne arbejde hjemmefra – og i hele landet – for Dansk Gasteknisk Center A/S. Ulla blev senere regnskabsfører for Baptist-Kirken, og Henrik blev ansat i Aalborg Kommunes Bygasforsyning. De fandt ind i fællesskabet omkring Bethelkirken, fordi kirkens præst var hurtig til at invitere på middag!

»» Henrik Andersen vil hellere skrive om mennesker og fortælle deres historier. ««

Stærke og modige kvinder

Ngirankugire-projektet – også kendt som »Young Single Mothers« – skal styrke unge enlige mødre og reintegrere dem i samfundet.

[] [] Oline Norgaard Mortensen og Jakob Sandahl Ørskou

Fordi en tidlig, uønsket graviditet er ilde set, bliver unge, ugifte kvinder ofte ekskluderet fra samfundet, skolen, kirken og familien. De mister deres sociale liv og deres fremtidsmuligheder. Derfor er Ngirankugire-projektet etableret. Gennem træning og undervisning i sundhed, gode forældrevaner og opbygning af selvtillid, psykologisk og økonomisk rådgivning samt spare-lånegrupper søger projektet at løfte kvinderne ud af fattigdom og mod et mere værdigt liv.

Ngirankugire skaber inklusion

I alt 300 unge enlige mødre fra 16 forskellige landsbyer i det sydlige Rwanda deltager. Aktiviteterne foregår primært i LLCCMs' center nær Butare, men der bliver også gjort en stor indsats gennem hjemmebesøg og i kirken. Medarbejderne ønsker at udvide projektet og i fremtiden inkludere flere kvinder og også tilbyde fx håndværkeruddannelse. Alene i ét

område skulle man udvælge 89 kvinder ud af 1.500 mulige. Det vidner om et massivt problem i samfundet, og det er netop drivkraften.

Måltrettet træning

»Vi er vildt imponerede over den undervisning, kvinderne modtager, og det engagement, de møder op med. Træning og undervisning af kvinder foregår oftest på projektkontoret. Kvinderne møder op, og programmet for dagen er nøje planlagt. Der er tænkt over hver eneste detalje, og ofte er der inviteret professionelle udefra til at medvirke til træningen – fx en sygeplejerske fra det lokale hospital til sundheds- og hygiejnetræning. Det medvirker til, at kvinderne er positive og undervisningsparate. De er glade og vil gerne undervises, og de deltager aktivt både i plenum og i gruppearbejde«, fortæller Jakob.

Begyndelsen til et nyt liv

Oline fortsætter: »I forbindelse med undervisningen i reproduktiv sundhed talte vi med Vanessa. Hun blev gravid som 16-årig som følge af en voldtægt begået af en bekendt, hun var på besøg hos. Manden flygtede, inden sagen kom for retten, og i dag ved hun ikke, hvor han befinder sig. Siden graviditeten har Vanessa været deprimeret, og hun har haft svært ved at se, hvordan hendes og datteren Ellas liv nogensinde skulle blive godt. Men projektet og især den undervisning, hun har modtaget, er et lyspunkt for hende.«

»Projektet søger at løfte kvinderne ud af fattigdom og mod et mere værdigt liv.«

»Kvinderne er positive og undervisningsparate.«

Vanessa fortæller: »Ngirankugire har lært mig, at det er vigtigt at være positiv. Jeg har fået mere tro på mig selv, og jeg er begyndt at drømme om i fremtiden at kunne hjælpe unge piger med at undgå at blive gravide. Og hvis de bliver gravide, kan jeg hjælpe nu, for jeg har lært, at det kræver mod at være gravid. Det er det vigtigste.« Da vi snakker om fremtiden og muligheden for at blive gift og stifte mere familie, svarer Vanessa hurtigt og præcist: »Jeg kan ikke tænke på familie nu. Jeg kan kun tænke på Ella og mig selv. Når jeg har fået mere styr på min egen situation, kan jeg måske overveje det.«

En ny verden

»Ngirankugire har givet os indblik i en helt anden verden end den, vi kender. Folk lever fra dag til dag og har – set fra et dansk synspunkt – ikke særligt meget at glæde sig over. Men de har alligevel gåpåmod og vil et bedre liv med rigere muligheder for deres børn. Vi ser frem til – med stor beundring – fortsat at følge de stærke og modige kvinder i Ngirankugire, også efter vi er rejst hjem i slutningen af maj«, slutter Oline og Jakob.

Oline Norgaard Mortensen har tidligere boet i Rwanda med sin familie.

Jakob Sandahl Ørskou er i Rwanda for første gang.

De er volontører i Rwanda for at oplyse om BaptistKirkens arbejde.

Se mere:

- <https://www.instagram.com/bidirwanda>
- <https://www.bidirwanda.com>

Ngirankugire-projektet – Young Single Mothers¹

- støttet af CISU² fra 2022-2024 med ca. 2,3 mio. kr.
- BaptistKirken bidrager også
- Støt arbejdet på konto 3201 10042879 eller MobilePay 911 118 mærket »YSM«.

1 LLCCM-organisationen tog oprindelig hånd om børn, der var forældreløse pga. aids, men arbejder nu mere generelt med at hjælpe udsatte i Butare i det sydlige Rwanda.

2 CISU er Civilsamfund i Udvikling, se <https://www.cisu.dk/>

Tiramisú og tro

»Enjoy!« sagde tjeneren, da hun satte tiramisú og latte foran min ven og mig.

[≡] Mads Lindholm

[📷] Furkan Dokuzlar – Unsplash

Min ven og jeg var nået til begyndelsen på slutningen af en god frokost. Det var længe siden sidst, og vi havde rundet det meste af verdenssituationen.

»Er der noget, vi ikke har fået talt om«, spurgte jeg, mens jeg nippede til desserten.

»Tro!« sagde min ven.

Og det var sandt. Blandt alle de emner, vi havde været inde på, havde tro ikke været ét af dem. Det kunne det for så vidt nemt have været, for troen fylder i begge vores liv. Men det fik os til at tale om, at det er et emne, vi mærkelig nok taler for lidt om. Og ikke kun os to omkring bordet, men det mere kollektive vi.

»Det virker som et tabu«, sagde min ven. Det er måske én grund. Måske er en anden, at vi har mistet sproget for troen. I gamle dage havde mennesker ånd og sjæl. I dag er det paradoksalt nok oftere ord, vi bruger om arkitektur: Stuen har sjæl, rummet har ånd.

Troens spørgsmål

Et par dage inden var jeg tilfældigt stødt på forfatteren Jens Christian Grøndahls bog *Min svage tro*, hvor han fortæller om sin egen trosrejse. Et godt stykke inde i livet får kristendommen en ny betydning for ham, godt hjulpet på vej af hans hustru. Det er ikke så meget en fortælling om troen som destination. Men mere om de spørgsmål, troen rejser.

Det fik mig til at tænke på den forkætrede præst, Thorkild Grosbøll, som i et interview engang har sagt, at »for mig er Gud spørgsmålet«, og han fortsatte: »Et fantastisk spørgsmål, man kan stille til sit liv«.

Jeg har engang forsøgt at folde min begejstring for Gud som spørgsmål ud i en kirkelig sammenhæng. Og det var vist én af de gange, hvor mine tanker om tro resulterede i, at et velmenende menneske lagde hovedet på skrå og sagde, at hun ville be' for mig ...

Fortsat samtale

Jeg tror, min ven og jeg fortsætter samtalen om tro, når vi sætter skeen i desserten næste gang, vi mødes til en frokost.

Tiramisú betyder i øvrigt »løft mig op«, så det må være den rigtige ret til formålet.

Enjoy!